

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1217/2010**z dnia 14 grudnia 2010 r.****w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień badawczo-rozwojowych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 2821/71 z dnia 20 grudnia 1971 r. w sprawie stosowania art. 85 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych⁽¹⁾,

po opublikowaniu projektu niniejszego rozporządzenia,

po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (EWG) nr 2821/71 upoważnia Komisję do stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (*) w drodze rozporządzenia do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych wchodzących w zakres zastosowania art. 101 ust. 1 Traktatu, mających na celu prowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad produktami, technologiami lub procesami, aż do etapu przemysłowego zastosowania oraz wykorzystywanie ich wyników, w tym postanowień dotyczących praw własności intelektualnej.
- (2) Artykuł 179 ust. 2 Traktatu wzywa Unię do sprzyjania przedsiębiorstwom, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, w ich wysiłkach badawczych i wysokiej jakości rozwoju technologicznym oraz do wspierania ich wysiłków w zakresie wzajemnej współpracy. Niniejsze rozporządzenie ma za zadanie ułatwić prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, jednocześnie skutecznie chroniąc konkurencję.
- (3) W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2659/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień o badaniach i rozwoju⁽²⁾ zdefiniowano kategorie porozumień o badaniach i rozwoju, które zdaniem Komisji zasadniczo spełniają warunki określone w art. 101 ust. 3

Traktatu. W związku z ogólnie pozytywnymi doświadczeniami zgromadzonymi podczas stosowania tego rozporządzenia, które wygasa dnia 31 grudnia 2010 r., oraz w świetle dalszych doświadczeń nabytych od czasu jego przyjęcia właściwe jest przyjęcie nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

- (4) Niniejsze rozporządzenie powinno spełnić dwa wymogi – zapewnić skuteczną ochronę konkurencji oraz zagwarantować przedsiębiorstwom odpowiedni poziom ochrony prawnej. Aby osiągnąć te cele, należy wziąć pod uwagę potrzebę jak największego uproszczenia nadzoru administracyjnego i ram prawnych. Na potrzeby stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu można zasadniczo przyjąć, że poniżej pewnego poziomu władzy rynkowej pozytywne skutki porozumień badawczo-rozwojowych są większe niż ich negatywny wpływ na konkurencję.
- (5) Na potrzeby stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu w drodze rozporządzenia nie jest konieczne określanie, jakie porozumienia mogą wchodzić w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu. Przy indywidualnej ocenie porozumień na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu należy uwzględnić kilka czynników, w szczególności strukturę rynku właściwego.
- (6) Porozumienia dotyczące wspólnej realizacji prac badawczych lub wspólnego rozwoju wyników badań, aż do – ale z wyłączeniem – etapu ich przemysłowego zastosowania, zasadniczo nie wchodzą w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu. Jednak w pewnych okolicznościach, np. gdy strony wspólnie postanowią nie prowadzić innych prac badawczo-rozwojowych w tej samej dziedzinie, rezygnując tym samym z możliwości zdobycia przewagi konkurencyjnej nad innymi stronami, porozumienia takie mogą wchodzić w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu i dlatego powinny wchodzić w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (7) Przywilej wyłączenia przewidziany w niniejszym rozporządzeniu powinien być ograniczony do porozumień, w przypadku których można z wystarczającą pewnością założyć, że spełniają one warunki, o których mowa w art. 101 ust. 3 Traktatu.
- (8) Największe szanse na to, że współpraca w zakresie prac badawczo-rozwojowych oraz w zakresie wykorzystywania ich wyników przyczyni się do postępu technicznego i gospodarczego, będą wówczas, gdy strony wniosą do tej współpracy uzupełniające się umiejętności, aktywa lub działania. Obejmuje to również te sytuacje, w których jedna strona ogranicza się do finansowania prac badawczo-rozwojowych drugiej strony.

⁽¹⁾ Dz.U. L 285 z 29.12.1971, s. 46.

⁽²⁾ Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 7.

(*) Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 81 Traktatu WE stał się art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Treść tych dwóch artykułów jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszego rozporządzenia odniesienia do art. 101 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia do art. 81 Traktatu WE. W TFUE wprowadzono także pewne zmiany terminologiczne, takie jak zastąpienie „Wspólnoty” przez „Unię” i „wspólnego rynku” przez „rynek wewnętrzny”. Terminologia przyjęta w TFUE będzie stosowana w całym niniejszym rozporządzeniu.

- (9) Wspólne wykorzystywanie wyników można uznać za naturalne następstwo prowadzenia wspólnych prac badawczo-rozwojowych. Może ono przybrać różne formy, takie jak produkcja, korzystanie z praw własności intelektualnej istotnie przyczyniających się do postępu technicznego lub gospodarczego, lub wprowadzanie do obrotu nowych produktów.
- (10) Zasadniczo można się spodziewać, że konsumenci odniosą korzyści z nasilenia i większej skuteczności prac badawczo-rozwojowych dzięki wprowadzeniu nowych lub ulepszonych produktów lub usług, szybszemu wprowadzaniu ich na rynek lub obniżeniu cen, wynikającym z nowych lub ulepszonych technologii lub procesów.
- (11) Wspólne wykorzystywanie wyników, aby uzasadniało wyłączenie, powinno dotyczyć produktów, technologii lub procesów, w przypadku których wykorzystywanie wyników prac badawczo-rozwojowych ma decydujące znaczenie. Ponadto wszystkie strony powinny w ramach porozumienia badawczo-rozwojowego zgodzić się, że wszystkie one będą miały pełen dostęp do ostatecznych wyników wspólnych prac badawczo-rozwojowych, w tym wszelkich wynikających z tych prac praw własności intelektualnej i *know-how*, na potrzeby dalszych prac badawczo-rozwojowych i dalszego wykorzystywania tych wyników, jak tylko takie ostateczne wyniki będą dostępne. Dostęp do wyników zasadniczo nie powinien być ograniczany, jeśli chodzi o wykorzystywanie wyników na potrzeby dalszych prac badawczo-rozwojowych. Jeżeli jednak strony, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, ograniczą swoje prawa do wykorzystywania wyników, szczególnie jeśli specjalizują się one w kontekście wykorzystywania wyników, możliwe jest odpowiednie ograniczenie dostępu do wyników na potrzeby ich wykorzystywania. Ponadto jeżeli w pracach badawczo-rozwojowych biorą udział instytucje akademickie, instytuty badawcze lub przedsiębiorstwa, które prowadzą prace badawczo-rozwojowe na zasadzie komercyjnego świadczenia usług i zasadniczo nie wykorzystują wyników prac, mogą one zgodzić się na wykorzystywanie wyników prac badawczo-rozwojowych tylko do celów dalszych badań. W zależności od swoich możliwości i potrzeb komercyjnych strony mogą wnosić nierówne wkłady do współpracy w zakresie badań i rozwoju. W związku z tym, aby odzwierciedlić i zrekompensować różnicę w wartości lub charakterze wkładu stron, porozumienia badawczo-rozwojowe objęte przywilejem wynikającym z niniejszego rozporządzenia mogą przewidywać, że jedna strona zrekompensuje drugiej fakt otrzymania dostępu do wyników na potrzeby dalszych badań lub wykorzystywania tych wyników. Rekompensata nie powinna jednak być na tyle wysoka, by skutecznie utrudniła taki dostęp.
- (12) Podobnie, jeżeli porozumienie badawczo-rozwojowe nie przewiduje wspólnego wykorzystywania wyników prac, strony powinny zgodzić się w ramach takiego porozumienia na wzajemne udzielenie sobie dostępu do swojego już istniejącego *know-how*, jeżeli takie *know-how* jest niezbędne do celów wykorzystywania wyników prac przez inne strony. Pobierane opłaty licencyjne nie powinny być na tyle wysokie, aby w praktyce utrudniały innym stronom dostęp do *know-how*.
- (13) Wyłączenie ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinno być ograniczone do takich porozumień badawczo-rozwojowych, które nie dają przedsiębiorstwom możliwości wyeliminowania konkurencji w odniesieniu do istotnej części danych produktów, usług lub technologii. Konieczne jest wykluczenie z przywileju wyłączenia grupowego porozumień pomiędzy konkurentami, których łączny udział w rynku produktów, usług lub technologii, które w wyniku prac badawczo-rozwojowych mogą zostać ulepszone lub zastąpione innymi, przekracza w chwili zawarcia porozumienia pewien poziom. Nie zakłada się jednak, że w przypadku przekroczenia określonego w niniejszym rozporządzeniu progu udziału w rynku lub niespełnienia innych warunków, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, porozumienia badawczo-rozwojowe zostają objęte postanowieniami art. 101 ust. 1 Traktatu albo nie spełniają warunków art. 101 ust. 3 Traktatu. W takich przypadkach konieczne jest przeprowadzenie indywidualnej oceny porozumienia badawczo-rozwojowego w oparciu o art. 101 Traktatu.
- (14) W celu zapewnienia utrzymania skutecznej konkurencji w czasie wspólnego wykorzystywania wyników należy wprowadzić przepis, w myśl którego wyłączenie grupowe przestaje mieć zastosowanie, jeśli łączny udział stron w rynku produktów, usług lub technologii wynikających ze wspólnych prac badawczo-rozwojowych staje się zbyt duży. Bez względu na udział stron w rynku wyłączenie powinno być dalej stosowane przez pewien okres po rozpoczęciu wspólnego wykorzystywania wyników, aby poczekać na stabilizację udziałów stron w rynku, zwłaszcza po wprowadzeniu na rynek całkowicie nowego produktu, oraz aby zagwarantować minimalny okres zwrotu poniesionych nakładów.
- (15) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać porozumień zawierających ograniczenia, które nie są niezbędne do osiągnięcia pozytywnych skutków płynących z porozumienia badawczo-rozwojowego. Co do zasady porozumienia zawierające pewne rodzaje poważnych ograniczeń konkurencji, takie jak ograniczenie swobody stron do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w sferze niezwiązanej z porozumieniem, ustalanie cen stosowanych wobec osób trzecich, ograniczenia produkcji lub sprzedaży oraz ograniczenia możliwości prowadzenia sprzedaży biernej produktów lub technologii objętych umową na takich terytoriach lub takim klientom, które lub których przydzielono na wyłączność innym stronom, powinny być wykluczone z przywileju wyłączenia ustanowionego niniejszym rozporządzeniem, bez względu na udział stron w rynku. W tym kontekście ograniczenia dotyczące dziedzin zastosowań nie stanowią ani ograniczeń produkcji lub sprzedaży, ani ograniczeń terytorialnych lub dotyczących klientów.
- (16) Dzięki zastosowaniu progu udziału w rynku, nieobejmowaniu wyłączeniem niektórych porozumień oraz warunkom przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu zasadniczo zadbano, by porozumienia, do których stosuje się wyłączenie grupowe, nie dawały stronom możliwości wyeliminowania konkurencji w odniesieniu do istotnej części danych produktów lub usług.

- (17) Nie można wykluczyć powstania efektu zamknięcia dostępu do rynku, w przypadku gdy jedna strona finansuje kilka projektów badawczo-rozwojowych realizowanych przez konkurentów w odniesieniu do tych samych produktów lub technologii objętych umową, szczególnie jeśli w zamian nabywa ona wyłączne prawo do wykorzystywania wyników tych prac względem osób trzecich. Dlatego też przywilejem wyłączenia przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu powinny być objęte takie porozumienia dotyczące opłacanych prac badawczo-rozwojowych tylko wówczas, gdy łączny udział w rynku wszystkich stron biorących udział w takich powiązanych porozumieniach, tj. strony finansującej i wszystkich stron prowadzących prace badawczo-rozwojowe, nie przekracza 25 %.
- (18) Porozumienia między przedsiębiorstwami niebędącymi konkurującymi wytwórcami produktów, technologii lub procesów, które w wyniku prac badawczo-rozwojowych mogą zostać ulepszone, zastąpione lepszymi lub innymi produktami, technologiami lub procesami, będą eliminować skuteczną konkurencję w sferze prac badawczo-rozwojowych tylko w szczególnych okolicznościach. Dlatego właściwe jest objęcie takich porozumień przywilejem wyłączenia przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu bez względu na udział w rynku oraz cofanie tego przywileju we wszelkich wyjątkowych przypadkach.
- (19) Komisja – działając na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu⁽¹⁾ – może wycofać przywilej wynikający z niniejszego rozporządzenia, jeżeli w konkretnym przypadku uzna, że porozumienie, do którego ma zastosowanie wyłączenie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, wywołuje jednak skutki niezgodne z art. 101 ust. 3 Traktatu.
- (20) Organ ds. konkurencji danego państwa członkowskiego – działając na podstawie art. 29 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 – może wycofać przywilej wynikający z niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do terytorium tego państwa lub jego części, jeżeli w konkretnym przypadku uzna, że porozumienie, do którego ma zastosowanie wyłączenie ustanowione niniejszym rozporządzeniem, wywołuje jednak skutki niezgodne z art. 101 ust. 3 Traktatu na terytorium tego państwa członkowskiego lub jego części i jeżeli terytorium to ma wszystkie cechy odrębnego rynku geograficznego.
- (21) Przywilej przewidziany w niniejszym rozporządzeniu może zostać wycofany na podstawie art. 29 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 na przykład w przypadku, gdy istnienie porozumienia badawczo-rozwojowego istotnie ogranicza zakres, w jakim osoby trzecie mogą prowadzić prace badawczo-rozwojowe w danej dziedzinie z powodu ograniczonego potencjału badawczego dostępnego gdzie indziej, gdy ze względu na szczególną strukturę podaży istnienie porozumienia badawczo-rozwojowego istotnie ogranicza dostęp osób trzecich do rynku produktów lub technologii objętych umową, gdy bez żadnego obiektywnie uzasadnionego powodu strony nie wykorzystują wyników wspólnych prac badawczo-

rozwojowych względem osób trzecich, gdy produkty lub technologie objęte umową nie są na całym rynku wewnętrznym lub jego istotnej części przedmiotem skutecznej konkurencji ze strony produktów, technologii lub procesów uznawanych przez użytkowników za ekwiwalentne pod względem ich właściwości, ceny i planowanego wykorzystywania lub gdyby istnienie porozumienia badawczo-rozwojowego ograniczało konkurencję w zakresie innowacji lub eliminowało skuteczną konkurencję w pracach badawczo-rozwojowych na określonym rynku.

- (22) Ze względu na to, że porozumienia badawczo-rozwojowe często mają charakter długoterminowy, szczególnie jeśli współpraca obejmuje wykorzystywanie wyników, okres obowiązywania niniejszego rozporządzenia powinien wynosić 12 lat,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „porozumienie badawczo-rozwojowe” oznacza porozumienie zawierane między dwiema stronami lub większą liczbą stron określające warunki, na jakich strony te:
- (i) prowadzą wspólne prace badawczo-rozwojowe nad produktami lub technologiami objętymi umową oraz wspólnie wykorzystują wyniki tych prac;
 - (ii) wspólnie wykorzystują wyniki prac badawczo-rozwojowych nad produktami lub technologiami objętymi umową, przeprowadzonych wspólnie na podstawie porozumienia zawartego wcześniej między tymi samymi stronami;
 - (iii) prowadzą wspólne prace badawczo-rozwojowe nad produktami lub technologiami objętymi umową, z wyłączeniem wspólnego wykorzystywania wyników tych prac;
 - (iv) prowadzą opłacane prace badawczo-rozwojowe nad produktami lub technologiami objętymi umową oraz wspólnie wykorzystują wyniki tych prac;
 - (v) wspólnie wykorzystują wyniki opłacanych prac badawczo-rozwojowych nad produktami lub technologiami objętymi umową na podstawie porozumienia zawartego wcześniej między tymi samymi stronami; lub
 - (vi) prowadzą opłacane prace badawczo-rozwojowe nad produktami lub technologiami objętymi umową, z wyłączeniem wspólnego wykorzystywania wyników tych prac;
- b) „porozumienie” oznacza porozumienie, decyzję związku przedsiębiorstw lub praktykę uzgodnioną;

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

- c) „prace badawczo-rozwojowe” oznaczają pozyskiwanie *know-how* dotyczącego produktów, technologii lub procesów oraz prowadzenie analiz teoretycznych, systematycznych studiów lub doświadczeń, w tym produkcji eksperymentalnej, techniczne testowanie produktów lub procesów, zapewnianie koniecznego wyposażenia oraz uzyskiwanie praw własności intelektualnej w odniesieniu do wyników prac;
- d) „produkt” oznacza towar lub usługę, w tym zarówno towary lub usługi pośrednie, jak i towary lub usługi końcowe;
- e) „technologia objęta umową” oznacza technologię lub proces powstałe w wyniku wspólnych prac badawczo-rozwojowych;
- f) „produkt objęty umową” oznacza produkt powstały w wyniku wspólnych prac badawczo-rozwojowych bądź też wytworzony lub dostarczony w wyniku zastosowania technologii objętych umową;
- g) „wykorzystywanie wyników” oznacza produkcję lub dystrybucję produktów objętych umową, zastosowanie technologii objętych umową, przeniesienie praw własności intelektualnej lub udzielenie na nie licencji bądź też udostępnienie *know-how* wymaganego do takiej produkcji lub zastosowania;
- h) „prawa własności intelektualnej” oznaczają prawa własności intelektualnej, w tym prawa własności przemysłowej, prawo autorskie i prawa pokrewne;
- i) „*know-how*” oznacza pakiet nieopatentowanych informacji praktycznych, wynikających z doświadczenia i przeprowadzonych testów, o niejawnym, istotnym i określonym charakterze;
- j) „niejawny” w kontekście *know-how* oznacza, że *know-how* nie jest powszechnie znane ani łatwo dostępne;
- k) „istotny” w kontekście *know-how* oznacza, że *know-how* jest ważne i użyteczne z punktu widzenia wytwarzania produktów objętych umową lub stosowania technologii objętych umową;
- l) „określony” w kontekście *know-how* oznacza, że *know-how* zostało opisane w sposób wyczerpujący w stopniu pozwalającym na weryfikację kryteriów niejawności i istotności;
- m) „wspólny” w kontekście działań prowadzonych na podstawie porozumienia badawczo-rozwojowego oznacza działania, w ramach których daną pracę:
- (i) wykonuje wspólnie zespół, organizacja lub przedsiębiorstwo;
 - (ii) wspólnie powierzono osobie trzeciej; lub
 - (iii) rozdzielono między strony z uwzględnieniem specjalizacji w kontekście prac badawczo-rozwojowych lub wykorzystywania wyników;
- n) „specjalizacja w kontekście prac badawczo-rozwojowych” oznacza, że każda ze stron jest zaangażowana w prace badawczo-rozwojowe objęte porozumieniem badawczo-rozwojowym i że strony rozdzielają między siebie działania badawczo-rozwojowe w sposób uznany przez nie za najbardziej właściwy; nie obejmuje to opłacanych prac badawczo-rozwojowych;
- o) „specjalizacja w kontekście wykorzystywania wyników” oznacza, że strony rozdzielają między siebie poszczególne zadania, takie jak produkcja lub dystrybucja, lub nakładają na siebie wzajemnie ograniczenia co do wykorzystywania wyników prac, takie jak ograniczenia w odniesieniu do pewnych terytoriów, klientów lub dziedzin zastosowań; obejmuje to sytuację, w której tylko jedna strona zajmuje się produkcją i dystrybucją produktów objętych umową w oparciu o wyłączną licencję udzieloną jej przez inne strony;
- p) „opłacane prace badawczo-rozwojowe” oznaczają prace badawczo-rozwojowe prowadzone przez jedną stronę i finansowane przez stronę finansującą;
- q) „strona finansująca” oznacza stronę finansującą opłacane prace badawczo-rozwojowe, która sama nie prowadzi żadnych prac badawczo-rozwojowych;
- r) „przedsiębiorstwo konkurujące” oznacza rzeczywistego lub potencjalnego konkurenta;
- s) „rzeczywisty konkurent” oznacza przedsiębiorstwo, które dostarcza produkt, technologię lub proces, które na właściwym rynku geograficznym mogą zostać ulepszone, zastąpione substytucyjnym lub innym produktem lub technologią objętymi umową;
- t) „potencjalny konkurent” oznacza przedsiębiorstwo, co do którego można realnie, a nie tylko teoretycznie zakładać, że gdyby porozumienie badawczo-rozwojowe nie istniało, to w odpowiedzi na niewielki, lecz trwały wzrost cen względnych takie przedsiębiorstwo zdecydowałoby się przeprowadzić, w terminie nie dłuższym niż trzy lata, konieczne dodatkowe inwestycje lub ponieść inne niezbędne koszty dostosowawcze, aby dostarczyć produkt, technologię lub proces, które na właściwym rynku geograficznym mogłyby zostać ulepszone, zastąpione substytucyjnym lub innym produktem lub technologią objętymi umową;
- u) „właściwy rynek produktowy” oznacza rynek właściwy produktów, które mogą zostać ulepszone, zastąpione substytucyjnymi lub innymi produktami objętymi umową;
- v) „właściwy rynek technologii” oznacza rynek właściwy technologii lub procesów, które mogą zostać ulepszone, zastąpione substytucyjnymi lub innymi technologiami objętymi umową.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia wyrażenia „przedsiębiorstwo” i „strona” obejmują odpowiednie przedsiębiorstwa z nimi powiązane.

„Przedsiębiorstwa powiązane” oznaczają:

- a) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia badawczo-rozwojowego, bezpośrednio lub pośrednio:
 - (i) jest uprawniona do wykonywania ponad połowy praw głosu;
 - (ii) jest uprawniona do powoływania ponad połowy członków rady nadzorczej, zarządu lub organów prawnie reprezentujących przedsiębiorstwo; lub
 - (iii) ma prawo kierowania działalnością przedsiębiorstwa;
- b) przedsiębiorstwa, które – bezpośrednio lub pośrednio – mają w stosunku do strony porozumienia badawczo-rozwojowego prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- c) przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorstwo, o którym mowa w lit. b), posiada, bezpośrednio lub pośrednio, prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- d) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia badawczo-rozwojowego, wraz z przedsiębiorstwem lub przedsiębiorstwami, o których mowa w lit. a), b) lub c), lub w których dwa przedsiębiorstwa lub większa liczba przedsiębiorstw, o których mowa w lit. a), b) lub c), wspólnie posiadają prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
- e) przedsiębiorstwa, w których prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) wspólnie przynależą do:
 - (i) stron porozumienia badawczo-rozwojowego lub odpowiednio przedsiębiorstw z nimi powiązanych, o których mowa w lit. a)–d); lub
 - (ii) strony lub stron porozumienia badawczo-rozwojowego lub też przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw z nimi powiązanych, o których mowa w lit. a)–d), oraz osoby trzeciej lub osób trzecich.

Artykuł 2

Wyłączenie

1. Na podstawie art. 101 ust. 3 Traktatu oraz z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia stwierdza się, że art. 101 ust. 1 Traktatu nie ma zastosowania do porozumień badawczo-rozwojowych.

Niniejsze wyłączenie stosuje się w zakresie, w jakim takie porozumienia zawierają ograniczenia konkurencji wchodzące w zakres stosowania art. 101 ust. 1 Traktatu.

2. Wyłączenie przewidziane w ust. 1 stosuje się również do porozumień badawczo-rozwojowych zawierających postanowienia dotyczące przeniesienia praw własności intelektualnej na stronę lub strony lub na podmiot utworzony przez strony w celu prowadzenia wspólnych prac badawczo-rozwojowych, opłacanych prac badawczo-rozwojowych lub wspólnego wykorzystywania wyników, lub też dotyczące udzielenia im licencji na te prawa, o ile postanowienia te nie stanowią podstawowego przedmiotu takich porozumień, ale są bezpośrednio z nimi związane i konieczne do wprowadzenia ich w życie.

Artykuł 3

Warunki wyłączenia

1. Wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się z zastrzeżeniem warunków przewidzianych w ust. 2–5 niniejszego artykułu.

2. Porozumienie badawczo-rozwojowe musi stanowić, że wszystkie strony mają pełen dostęp do ostatecznych wyników wspólnych prac badawczo-rozwojowych lub opłacanych prac badawczo-rozwojowych, w tym wszelkich wynikających z tych prac praw własności intelektualnej i *know-how*, na potrzeby dalszych prac badawczo-rozwojowych i wykorzystywania wyników, jak tylko takie ostateczne wyniki są dostępne. Jeżeli strony ograniczą swoje prawa do wykorzystywania wyników zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, szczególnie jeśli specjalizują się one w kontekście wykorzystywania wyników, możliwe jest odpowiednie ograniczenie dostępu do wyników na potrzeby ich wykorzystywania. Ponadto instytucje badawcze, instytucje akademickie lub przedsiębiorstwa, które prowadzą prace badawczo-rozwojowe na zasadzie komercyjnego świadczenia usług i zasadniczo nie wykorzystują wyników prac, mogą zgodzić się na ograniczenie wykorzystywania przez siebie wyników prac na potrzeby dalszych badań. Porozumienie badawczo-rozwojowe może przewidywać wzajemną rekompensatę stron za otrzymanie dostępu do wyników na potrzeby dalszych badań lub wykorzystywania tych wyników, jednak rekompensata nie może być na tyle wysoka, by skutecznie utrudniła taki dostęp.

3. Bez uszczerbku dla ust. 2, jeżeli porozumienie badawczo-rozwojowe przewiduje tylko wspólne prace badawczo-rozwojowe lub opłacane prace badawczo-rozwojowe, porozumienie to musi stanowić, że każda strona musi mieć dostęp do wszelkiego już istniejącego *know-how* innych stron, jeżeli takie *know-how* jest niezbędne do celów wykorzystywania wyników prac. Porozumienie badawczo-rozwojowe może przewidywać wzajemną rekompensatę stron za otrzymanie dostępu do już istniejącego *know-how*, jednak rekompensata nie może być na tyle wysoka, by skutecznie utrudniła taki dostęp.

4. Wszelkie wspólne wykorzystywanie wyników prac może dotyczyć jedynie wyników, które są chronione prawami własności intelektualnej lub stanowią *know-how* i które są niezbędne dla wytwarzania produktów objętych umową lub stosowania technologii objętych umową.

5. Strony, którym w ramach specjalizacji w kontekście wykorzystywania wyników powierzono wytwarzanie produktów objętych umową, muszą być zobowiązane do realizacji zamówień innych stron na dostawy produktów objętych umową, z wyjątkiem sytuacji, gdy porozumienie badawczo-rozwojowe przewiduje również wspólną dystrybucję w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. m) ppkt (i) lub (ii) lub gdy strony uzgodniły, że dystrybucję produktów objętych umową może prowadzić tylko strona wytwarzająca te produkty.

Artykuł 4

Próg udziału w rynku i okres wyłączenia

1. Jeśli strony porozumienia nie są przedsiębiorstwami konkurującymi, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się przez czas trwania prac badawczo-rozwojowych. Jeśli wyniki prac są wspólnie wykorzystywane, wyłączenie stosuje się nadal przez siedem lat od pierwszego wprowadzenia produktów lub technologii objętych umową do obrotu na rynek wewnętrzny.

2. Jeśli dwie strony lub większa liczba stron są przedsiębiorstwami konkurującymi, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się przez okres, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, tylko wówczas, gdy w chwili przystąpienia do porozumienia badawczo-rozwojowego:

- a) w przypadku porozumień badawczo-rozwojowych, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (i), (ii) lub (iii), łączny udział stron porozumienia badawczo-rozwojowego w rynkach właściwych produktów i technologii nie przekracza 25 %; lub
- b) w przypadku porozumień badawczo-rozwojowych, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (iv), (v) lub (vi), łączny udział w rynkach właściwych produktów i technologii, jaki posiada strona finansująca i wszystkie strony, z którymi strona finansująca zawarła porozumienia badawczo-rozwojowe w odniesieniu do tych samych produktów lub technologii objętych umową, nie przekracza 25 %.

3. Po zakończeniu okresu, o którym mowa w ust. 1, wyłączenie stosuje się nadal dopóty, dopóki łączny udział stron w rynkach właściwych produktów i technologii nie przekroczy 25 %.

Artykuł 5

Najpoważniejsze ograniczenia

Wyłączenie przewidziane w art. 2 nie ma zastosowania do porozumień badawczo-rozwojowych, które, bezpośrednio lub pośrednio, samodzielnie lub w powiązaniu z innymi czynnikami, na które strony mają wpływ, mają na celu jedną z poniższych sytuacji:

- a) ograniczenie swobody stron w prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych samodzielnie lub we współpracy z osobami trzecimi w dziedzinie niezwiązanej z tą, do której odnosi się porozumienie badawczo-rozwojowe, bądź, po zakończeniu wspólnych prac badawczo-rozwojowych lub opłacanych prac badawczo-rozwojowych, w dziedzinie, której dotyczą prace lub w dziedzinie pokrewnej;
- b) ograniczenie produkcji lub sprzedaży, z wyjątkiem:
 - (i) ustalania docelowych poziomów produkcji, jeśli wspólne wykorzystywanie wyników obejmuje wspólne wytwarzanie produktów objętych umową;
 - (ii) ustalania docelowych poziomów sprzedaży, jeśli wspólne wykorzystywanie wyników obejmuje wspólną dystrybucję produktów objętych umową lub wspólne udzielanie licencji na technologie objęte umową w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. m) ppkt (i) lub (ii);
 - (iii) praktyk stanowiących specjalizację w kontekście wykorzystywania wyników; oraz
 - (iv) ograniczania swobody stron do wytwarzania, sprzedaży lub przenoszenia praw do produktów, technologii lub procesów, lub też udzielania licencji na produkty, technologie lub procesy, które konkurują z produktami lub technologiami objętymi umową w okresie, w którym strony zgodziły się wspólnie wykorzystywać wyniki;

c) ustalanie cen w ramach sprzedaży produktu objętego umową lub udzielania licencji na technologie objęte umową osobom trzecim, z wyjątkiem ustalania cen stosowanych wobec bezpośrednich klientów lub ustalania wysokości opłat licencyjnych pobieranych od bezpośrednich licencjodawców, jeśli wspólne wykorzystywanie wyników obejmuje wspólną dystrybucję produktów objętych umową lub wspólne udzielanie licencji na technologie objęte umową w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. m) ppkt (i) lub (ii);

d) ograniczenie terytorium lub klientów, na którym lub którym strony mogą biernie sprzedawać produkty objęte umową lub udzielać licencji na technologie objęte umową, z wyjątkiem wymogu udzielania drugiej stronie wyłącznej licencji na wyniki;

e) postawienie wymogu eliminującego lub ograniczającego czynną sprzedaż produktów lub technologii objętych umową na takich terytoriach lub takim klientom, których nie przydzielono na wyłączność jednej ze stron w ramach specjalizacji w kontekście wykorzystywania wyników;

f) postawienie wymogu odmowy zaspokojenia popytu ze strony klientów na odpowiednich terytoriach stron lub ze strony klientów w inny sposób rozdzielonych między strony w ramach specjalizacji w kontekście wykorzystywania wyników, którzy wprowadzaliby do obrotu produkty objęte umową na innych terytoriach w ramach rynku wewnętrznego;

g) postawienie wymogu mającego na celu utrudnianie użytkownikom lub odsprzedawcom uzyskania produktów objętych umową od innych odsprzedawców w ramach rynku wewnętrznego.

Artykuł 6

Wykluczone ograniczenia

Wyłączenie przewidziane w art. 2 nie ma zastosowania do następujących zobowiązań zawartych w porozumieniach badawczo-rozwojowych:

- a) zobowiązanie do niekwestionowania, po zakończeniu prac badawczo-rozwojowych, ważności praw własności intelektualnej przysługujących stronom na rynku wewnętrznym i mających znaczenie dla prac badawczo-rozwojowych bądź, po wygaśnięciu porozumienia badawczo-rozwojowego, ważności praw własności intelektualnej przysługujących stronom na rynku wewnętrznym oraz chroniących wyniki prac badawczo-rozwojowych, z zastrzeżeniem możliwości zakończenia porozumienia badawczo-rozwojowego, w przypadku gdy jedna ze stron kwestionuje ważność takich praw własności intelektualnej;
- b) zobowiązanie do nieudzielania osobom trzecim licencji na wytwarzanie produktów objętych umową lub stosowanie technologii objętych umową, chyba że w porozumieniu przewidziano wykorzystywanie wyników wspólnych prac badawczo-rozwojowych lub opłacanych prac badawczo-rozwojowych przez przynajmniej jedną ze stron i ma ono miejsce na rynku wewnętrznym względem osób trzecich.

Artykuł 7**Stosowanie progu udziału w rynku**

Do celów stosowania progu udziału w rynku przewidzianego w art. 4 stosuje się następujące zasady:

- a) udział w rynku oblicza się na podstawie wartości sprzedaży rynkowej; jeżeli dane dotyczące wartości sprzedaży rynkowej nie są dostępne, na potrzeby ustalenia udziału stron w rynku można wykorzystać dane szacunkowe oparte na innych wiarygodnych informacjach rynkowych, w tym na danych dotyczących wielkości sprzedaży rynkowej;
- b) udział w rynku oblicza się na podstawie danych za poprzedni rok kalendarzowy;
- c) udział w rynku przedsiębiorstw, o których mowa w art. 1 ust. 2 akapit drugi lit. e), jest zaliczany w częściach równych każdemu przedsiębiorstwu posiadającemu prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) tego akapitu;
- d) jeżeli udział w rynku, o którym mowa w art. 4 ust. 3, początkowo nie przekracza 25 %, a następnie wzrasta powyżej tego poziomu, nie przekraczając jednak 30 %, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się nadal przez okres dwóch kolejnych lat kalendarzowych po upływie roku, w którym próg 25 % został przekroczony po raz pierwszy;

e) jeżeli udział w rynku, o którym mowa w art. 4 ust. 3, początkowo nie przekracza 25 %, a następnie wzrasta i przekracza poziom 30 %, wyłączenie przewidziane w art. 2 stosuje się nadal przez okres jednego roku kalendarzowego po upływie roku, w którym próg 30 % został przekroczony po raz pierwszy;

f) korzyści wynikających z lit. d) i e) nie można łączyć w sposób umożliwiający przekroczenie okresu dwóch lat kalendarzowych.

Artykuł 8**Okres przejściowy**

Zakaz ustanowiony w art. 101 ust. 1 Traktatu nie ma zastosowania w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. w odniesieniu do porozumień będących w mocy dnia 31 grudnia 2010 r., które nie spełniają warunków wyłączenia przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu, ale spełniają warunki wyłączenia przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 2659/2000.

Artykuł 9**Okres obowiązywania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

Niniejsze rozporządzenie traci moc z dniem 31 grudnia 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 grudnia 2010 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący